

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0413U002854

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-05-2013

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Болдирев Дмитро Андрійович

2. Boldyrev Dmytro Andriyovich

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 16.00.06

Назва наукової спеціальності: Гігієна тварин та ветеринарна санітарія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 24-04-2013

Спеціальність за освітою: 7.130.201

Місце роботи здобувача: Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини"

Код за ЄДРПОУ: 00497087

Місцезнаходження: 61023, м. Харків, вул. Пушкінська, 83

Форма власності:

Сфера управління: Українська академія аграрних наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 64.070.01

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна зооветеринарна академія

Код за ЄДРПОУ: 00493758

Місцезнаходження: вул. Академічна, 1, смт. Мала Данилівка, Дергачівський р-н., Харківська обл., 62341, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна зооветеринарна академія

Код за ЄДРПОУ: 00493758

Місцезнаходження: 62341, Харківська обл., Дергачівський р-н., с.м.т. Мала Данилівка, вул. Академічна, 1

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство аграрної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.41.29

Тема дисертації:

1. Санітарна оцінка води, донних відкладень і гідробіонтів узбережжя Криму та біоіндикація рибопродукції тест-об'єктом *Artemia salina* (L).
2. Sanitary evaluation of water, ground accumulations and hydrobionts of the coastal area of the Crimea and bioindication of fish products by test-object *Artemia salina* (L).

Реферат:

1. У дисертаційній роботі теоретично обґрунтовано і експериментально доведено необхідність санітарної оцінки морського середовища прибережної зони Кримського півострова для виявлення територій з погіршенням її санітарного стану за рахунок накопичення і розподілення ксенобіотиків і насамперед важких металів у морській воді, у планктоні, бентосі, рибі і донних відкладеннях, а також в органах і тканинах різних видів риб. Виконано аналіз санітарного стану узбережжя Криму за показниками просторового розподілу Zn, Cu, Pb, Fe, Mn, Sr в морській воді біля берегової зони Криму в антропогензалежних точках; вивчено закономірності і особливості накопичення цих елементів в організмі пелагічних, придонно-пелагічних і донних видів риб, а також розподіл важких металів за вертикальним (різноглибинним) і топографічним існуванням видів риб у водах різних географічних широт Кримського півострова. Виявлено міжвидові

відмінності вмісту важких металів у тканинах риб і послідовність зміни рівня накопичення елементів у ставриди, кефалі-сінгіля та морського йоржа, вивчено особливості акумулювання важких металів різними органами і тканинами деяких різних видів риб, зокрема у такого цінного промислового виду тріскових риб як мерланг, а також в організмі піленгаса, виловленого в Керченській затоці, на півдні Арабатської Стрілки (Азовське море, біля с. Завітне) і в Каламитській затоці біля м. Євпаторія (Чорне море). Виявлено території, види риб і їх окремі органи і тканини з перевищенням ГДК по конкретних важких металах і в цьому зв'язку для проведення санітарної оцінки з (можливою) токсичності рибної продукції експериментально обґрунтовано розроблений експрес-метод її біоіндикації з використанням біотест-об'єкта галобіонтного солонуватоводного рачка *Artemia salina* (L), що ґрунтується на здатності артемії, завдяки високій інтенсивності обміну речовин, швидко реагувати тривалістю свого життя на токсичний вплив шкідливих домішок у субстраті з рибної продукції.

2. The theoretically substantiated and experimentally proved necessity of the sanitary evaluation of sea environment of the littoral territory of the Crimean peninsula to reveal the territories having worse conditions because of the accumulation and distribution of xenobiotics and first of all heavy metals in the sea water, in the sea "living object" (planktone, benthos, fish), in the residue of the above substance (detritis), in terrigenous suspended particles and ground deposit / accumulations/ (different regions having the ground covered with sandy silt and lime-stone in the Azov Sea as well as with yellow sand and limestone, with pebbly and sandy and pebbly silt in the Black Sea) has been proved in the thesis. The analysis of the sanitary state of the coastal area of the Crimea as for the values of spatial distribution of Cu,Zn, Pb, Fe, Mn, Sr in the sea environment of the coastal area of the Crimea in the antropogenic points has been done; the migration of the above elements in the system of sea water-phytoplankton-zooplankton-fish, the regularity and peculiarities of the accumulations of the above elements in the organisms of pelagic, ground-pelagic and ground species of fish as well as prevalence of heavy metals along vertical /of different depth/ and topographic inhabitation of fish species in different geographic latitudes of the Crimean peninsula have been studied. Interspecific differences of the content of heavy metals in the tissues of fish and the succession of the change of element accumulation level in stavrida, grey mullet singil, sea-urchin /echini/ have been determined; the peculiarities of the accumulation of heavy metals by different organs and tissues in different species of fish, especially in such valuable commercial species of cod-liver fish as merlang and also in the body of pilengas fished out in the Kerchensky Gulf, in the south of the Arabatskaya Strelka (the Azov Sea), near the vilage of Zavetnoye and in the Kalamitsky Gulf near Evpatoria city (the Black Sea) have been studied. The territories, species of fish and their organs and tissues that had higher tolerated concentrations of some heavy metals have been revealed. To carry out the sanitary evaluation of the toxicity of the sea fish products the express-method of its bioindication with the use of biotest-object of galabiont saltish water crayfish *Artemia salina* (L) has been developed and experimentally substantiated. The above method is based on the ability of *Artemia* to react very quickly on the toxic influence of harmful admixture in the substrate with the fish products due to high intensity of metabolism in *Artemia salina*. It has been proved that the use of *Artemia salina* in the sanitary and biological investigations is perspective for fish breeding in the situations when it is necessary to make decisions urgently to determine the quality of the perishable goods and the ways of their realisation to prevent the harm to human health.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маменко Олексій Михайлович

2. Mamenko O.M.

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.02.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Антоненко Петро Павлович

2. Антоненко Петро Павлович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 16.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Польовий Леонід Васильович
2. Польовий Леонід Васильович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 16.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Чорний Микола Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Чорний Микола Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.